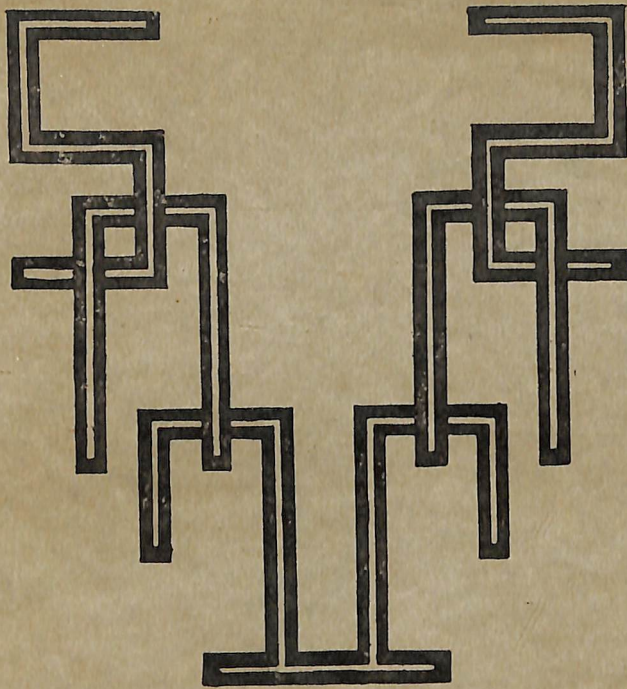

88

ՄԱՐԿԱԿԱՆԱԿԱՆ

891.99
4-59

Ի Ա Ռ Ա Ն Մ Գ Ո Ւ Լ

1936

NOV 2017

891.99

4-59

այ.

պր. Գործը Բարձրի

Վրաց
Գրքերի Կենտրոն

31/07/95

ՕՆՆԻԿ ԿԻԼՄԷՋԵԱՆ

ՏՈՂ-ՏՈՂ...

Շ Ա Ր Բ Ա .

(Գ Ի Շ Ե Ր Ո Ւ Ա Ն Մ Ը Ե Ր Գ Ե Ր Ս)

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Յ. Մ. ԱԷԹԵԱՆ

Իսթանբուլ

1936

4635

~~4635~~

4635

59

Handwritten notes in Armenian script, including "Հայրենիք" and "Գրքեր" (Books).

ՆԱՄՍԱԿ ԳՐԻՔՈՅԿԻ ՀԵՂԻՆԱԿԻՆ

Յ. Մ. ԱԷՔԵԱՆ
ՏՊԱՐԱՆ, ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՔԻԻ 502

Ինձի առին բուրբրուդ արցակը, ու Մալվինե Վալիսեերանի «Հոգիիս Երգերը», զոր ձգեք էիր հրատարակելի սեռակիդ ծառային մասին գաղափար մը տալու համար:

Ի՛նչ գէտ բան բրեր էիր, տղայ՝.

Անմիջապէս որ աչկէ անցուցի բարովաններդ, չարութիւնը ունեցայ բանալու նաեւ, հայտնորէն դիմացս պառկող հոգիի երգերը...: Գուցէ, բսի, վայրկեանի մը համար գէր, ջնջուի միտէն ազդեցութիւնը դեռ տասամտոս տողերուդ, ու քեզի գրելէ առաջ, կանոնաւորեմ քիչիկ մը անտարբերութիւնը զոր գգացի պատանիի երգերուդ համար:

Ու ի՛նչ գէտ բան բրիր...

Քեզի հանդէպ լեցուեցայ փոքրիկ վստահութեամբ մը: Քանի մը տող կարդալէ վերջ Վալիսեեանէն, առի դարձեալ բզիկ բզիկ բուրբրուդ, այս անգամ տեսակ մը գուրգուրանով, ապագայի համար չափաւոր ու համեստական յոյսով մը: Ու զայցեցի անմիջապէս չկամութիւնս ու չարութիւնս:

Ձեմ գիտեր քէ որքա՛ն յաջողեցայ, ու դուն որքան ուրախ պիտի ըլլաս նօթերուս համար:

o * *

Անմիջապէս բսեմ:

Մի՛ խորհիր քէ իբրեւ բանասեղծ կամ գրագէտ կը հրատարակես պատանիներդ: Ջուարեացիր բնիբրցողներ:

Ա.

(8906 -56)

2209-88

բուղ հեօ, ժամանակ անցուր, խաղա՛: Այսօրուան համար պզտիկ հպարտութիւն մը չունենա: Թող հեզնանքիդ մէջ ըլլայ զգացած ամէնէն մեծ երջանկութիւնդ: Ռոզիեօն արժէ չես բեբեր, այլ արժէքի մը համար աղուոր վաահաւութիւն:

Կը սիրեմ այս գիծը քու մէջդ, պայմանաւ որ ան ըլլայ արդար ու ըմբռնուած: Երէ քան մը կը զգաս քու մէջ, նայէ՛ որ անխնամ չքողու: Մօակէ՛ ինքնաշարժութեամբ ու մանաւանդ խորհելով, մտածելով: Կարդալէ աւելի խորհէ՛, մտածէ՛: —մտածելու արուեստը զարգացումէն օտաւելի կ'արժէ: Երբ բուղրի պատառ մը կ'անցնի ձեռքդ, պարագ մի՛ ձգեր. բռնէ՛ մատիտդ ու եղանակաւոր, երաժշտական տողեր յիշէ: Գրէ՛ ու մարտէ՛ զանոնք:

Կարեւորութիւն մի՛ տար ասոր կամ անոր քելագրութեան, դիտողութեան, կենսապատկան: Մի՛ ազդուիք նենգ նայուածքէ՛, ժպիտէ՛, խնդուէ՛: Բայց մանաւանդ մի՛ հաւատարմութիւններու: Արհամարհել գիտցիր ամէնկարգի շողոքերները:

Ինքզինքդ դասապարտէ՛ միտա: Մի՛ հաւնիր զրաժնեբուղ: Բայց երբ օգէտներ յարձակիին վրայ, եղիր յանձնապատասխան, յաւակնատ, ու հարուածէ զանոնք: «Ակն ընդ ախան» բռէ՛ ու զարկ:

Մի՛ անտեսեր զարգացումը: Կարդա քիչիկ քիչիկ: Մի՛ անապարհեր: Հեռագիտէ՛ համը պիտի առնես ընթերցումին: Ինքզինքիդ բան մի՛ պարտադրեր: Յանախ ծոյլ եղիր: Ետս կենցաղի: Ու կենսալէ առաջ, առաւօտուն ալ արթննալուդ պէս, կէս ժամ խորհէ՛ օնիէ քանի մտայն: Երէ քան չգտար խորհէ՛ ու սերէ՛ զրաժ մէկ պատասխիկ:

Հին տողերդ մի՛տա կարդա, ու պիտի չհաւնիս: Երէ հաւնիս, կը նօսնակէ քէ ետ կ'երթաս: Այն ատեն բեռնակիրի պէս պէտք է անիս:

* *

Փոքրիկ բանաստեղծութիւններուդ մէջ քան մը կը տեսնեմ: Ձեմ ուրանար աղիկա: Ձեմ գիտեր սակայն քէ ի՛նչ նկարագիր աւնի ան, ու ի՛նչ պիտի ըլլայ վաղը: Եայտէ՛ որ անուօ ու բանաստեղծ ստեղծակ մը ըլլաօ, տաճակ պոռնիք մը: Ձմեռնա՛ս պատուելիի պէս:

Բ

Երաժշտութիւն աւնիս քիչիկ մը: Կրնաս հեռագիտէ՛ խաղել ընթերցողդ ու օրօրել զայն անուօ քունով մը: Զգացումդ նախնական է, հակառակ անոր որ խորունկ բառեր ալ աւնիս: Համեմատութիւններ կան, որոնք նախընտրել կուտան քեզ:

Շունչիդ համեմատ զրէ՛: Գրէ՛ մէկ տող ու վերջացուր, երէ չես ներհնչուիր: Մտղէն ներհնչումի համար ժամանակ աւնիս դեռ, քանի ջիղերդ չեն փոքորկած...:

Ռեանաւոր չգրես, կը վնասաս: Փո՛րձն իսկ չընես ստանաւորին:

Երաժշտական ըմբռնումդ զօրացուր: Ու զգա՛, օտաւ զգա: Դուրսի երաժշտութեանն ո՛րքան ալ ազդուիս, մի՛ վստահիր:

Քաւ մէջ ստեղծէ երաժշտական նօթեր: Աշխարհ մը անսովոր նօթերու: Դուն եղիր անոնց սրակը:

Իմաստէ՛ աւելի, հոգ տար երաժշտութեան: Երեւնու մը ջիղ է եւ ո՛չ միտք: Ու բանաստեղծութիւնը մի՛տք ջիղերով կ'ըլլայ: Հեզգիտէ՛ կրնաս միտքով ալ ստեղծել: Կանուխ է դեռ:

Պառաւնեբուն միտք չդնես: Մեր ժողովուրդին համար բարգձմանաւ յուզիչ եւ զգայացունց վէպերը չկարդաս: Կը ցամփա:

Սա օրջանիս լաւ է որ զբաղիս պզտիկ մեմուրներուդ երաժշտական խորովը:

* * *

Ձէ՛, չեմ ուրանար որ քա՛ն մը կայ մէջդ:

10—10—935

ՄԻՆԱՍ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ

Գ

ԱՌԵՂԻՆ ԵՐԳՍ

Չէի տեսեր քեզ ուրիշ անգամ:
Ու չէի սիրեր քեզ ուրիշ հեղ:
Օր մը հանդիպեցայ ճամբուն վրայ:
— Խոշոր վէրք մը տուիր — :

Երբ նայեցայ աչքերուդ, կարծեցի կարդալ սիրտիդ
խորէն էջ մը սիրոյ:

Անոր վճիտ տողերէն, ոսկի ու իմաստուն խօս-
քերէն, — պատիկ ու տգէտ մանուկ մը, — ոչինչ հաս-
կըցայ:

Ես վիրաւոր ու դուն սիրտը փակ խորհուրդ՝
ճամբուն վրայ հանդիպեցանք իրարու:

* * *

Հիմա կը փնտռեմ ժպիտդ չար ու զաղտնի,
ճամբուն վրայ, զոր կ'անցնէի խենդի պէս...

Ժպիտդ չա՛ր ու զաղտնի:

Վ Ե Ղ Ե Չ Բ Ե Ի

Տարփանքի գոլը, որուն համար ես վառեցի ջա-
հեր, այսպէս կանուխ կը ծիւրի, կը մեռնի...

Պատրանք է սիրոյ փնտռտուքը: Խուսափուկ
կալանաւոր մըն է ան, որ կը հեռանայ, երբ կը խոր-
հիս երազի ու յոյսի վրայ:

Ժպիտը հալե՛ր, մաշե՛ր է այտերուդ վրայ:
Ես կը խորհէի թէ ակօս ակօս պիտի ըլլայ խեն-

դուժեանդ գիծը՝ դէմքիդ վրայ: Ու կը հաւատայի
թէ սափոր մըն ես, որ լեցուեր է գիշեր ատեն, լոյսի
հէքեաթին տակ:

*
*
*

Աչքերուդ մէջ դամբան մը կայ:
Ես գիտե՛մ սարսափը որ անոր մէջ կը չարչարէ,
կը գերէ զիս:

Կ'ուզեմ ըլլալ հիմա հեռաւոր, կորսուած պան-
դուխտ մը, յոգնած սիրահար մը, որ կը հանդիպի
քեզի, ու դուն կը մեղքնաս զինքը: Կ'ըսես աստուա-
ծային բաներ, ու կը կորսնցնես մասնի՛կ մը վահա-
նադրոշմ հոգիէդ...

Խ Է Չ Մ Ը

Քրքո՛ւմ, քրքո՛ւմ, քրքո՛ւմ:

Ճակատդ ի վար արիւնը կայլակ կայլակ. օ՛, ի՞նչ
գեղեցիկ ես այդպէս: Նիզակն օրհնեա՛լ, թող օրհնեալ
ըլլայ, քանզի գեղեցիկ ես դուն այդպէս, եւ վիշտը
լոյսի լեզուակներ կը բանայ աչքերուդ մէջ:

Ա՛, այսպէս:

Ամպեր, վերմակ - վերմակ, թող վազեն. վազեն

հեւք հեւք, ու այս սարսափը՝ աւագի հատիկները թող
լեցնէ ամբողջ աշխարհներով:

Ու սատանան, ա՛խ, բոցէ հրեշտակը անդիիննե-
րուն, թող ըլլայ բռնուած սիրոյ կրակէն:

Վասնզի, ո՞վ իմ սիրականս, ես քեզ տեսայ այս
արձակիս խօլ խենդութեանը մէջ...

Ե Ն Մ Ե Ռ Ի Ն Մ Ե Զ

Ծառերուն վրայ, օ՛, լոյսէ շղարշը աստուածուհի
աստղերուն: Զեփիւուն անհուն, մթնած ու հին օրե-
րէն, կը բերէ խո՛ւնկ, կը բերէ հեւք մը սրտիդ: Ու
զմուռսէ կանաչին մէջ կը թափէ յոյսի թերթեր ա-
նհրական երազներու:

Հոգիներու բնակարան այս վայրի մենութեան

մ(ջ, հոգիս նման տխուր ու ուրախ սիրահարի, ազատութիւն, ճոխութիւն...:

Կարօտ եմ նայուածքիդ, լուսնալոյսին մէջ թաթառաշրջիկ աղջիկ, իմ քաղցր սիրուհիս...:

Լ Ո Յ Ա - Ե Ր Ա Ձ

00000000
00000000
00000000

Կապոյտ ամպերը՝ կարմիր կարմիր... իրարու ետեւէ, հալածական ու թուիչք առած: Տարտամութիւնը կը պատուի, ու լոյսի կաթիլներ կը թափին յուշիկ, ջուրերուն վրայ: Ալիքներ, պզտիկ, կրակէ բռնուած, դեռ նոր կը զգան խրտուվը բանի մը, որ զիրենք կ'ընէ անհանգիստ:

Տերեւներ՝ ոսկելոյսին տակ, կը դառնան քմայքոտ ու զինով, ու ծայրեր կ'իյնան վանկ առ վանկ:

* * *

Հոյսի այս գգուանքին ու դեռ մութ մութ այս
առաւօտուն մէջ, երա՛գ մը ունիմ ես :

Երջանկութիւն է սպասել այսպէս, որպէսզի գայ
գիշերը. գա՛յ, ու ես կը տեսնեմ իմ երազը, հակած՝
օրերէն յոգնած իմ կեանքին :

2209-83 8906-52

Ա Ե Դ Ո Ւ Ռ Ն Ա Կ Ա Ն

Կիրքը յագեցած, քուրջի նման փողոց կ'իյնամ :
Գիշեր :

Պատառատուն ցնցոտիներ պատին վրայ խրտուի-
լակ : Սուրոցը՝ բերնիս, սրիկայ : Շուքեր արհամար-
հոտ, ու կասկածոտ նայուածքներ :

Կ'անցնիմ փողոցէ փողոց, հալածական շուքի
պէս: Հեզնոտ լապտեր մը կը ծոխ ու կը խնդայ: Լոյս
հեզեղ մը նտիս, ու առջեւէն մութ ու մութ:

Բարկացած կը նայիմ: Ու անցորդ մը կը մլաւէ
բարկութենէ:

* * *

Համբարի մը տակ:

Երկինքը գլխուս վրայ՝ թանկագին գահի պէս,
աստղերով անդամատուած: Այս աննկարագիր պատ-
կերին մէջ, լուսնին ճի՛շդ փորին վրայ ժպտող սի-
րունիս...:

Հոգւոյս մէջ գատիկ մը կայ այսօր...
Բամբիւններ՝ աւելի ուժով, աւելի՛ ուժով: Թող
գիշերը չըլլայ առաւօտ: Երկա՛ր, երկա՛ր, Որբա՛ն
անուշ: Ո՛րբան գեղեցիկ է...:

Ծառերուն վրայ յոգնա՛ծ, ուշաթափ, կը սահի
աղօթքը լութեան ու կը թափի ոսկելոյսը մահիկէն:

Միջոցին մէջ ցայգային երագներ:
Մեր հոգւոյն մէջ թող արթննայ պարիկն արփի,
նարինջ-գիշեր անտառին:

*
* *

Բե՛ր շրթներուդ քաղցրութիւնը, սկիհի մը վրայ,
բարձր բռնած, ինչպէս զուարակ մը՝ զոր կը տանին
արքայական ամուլին:

Ու խենդանամ, հեռանամ:

Բ Ո Ւ

Փողոցն ամայի, որ կ'անցնի, ու ծառերը՝ լքուած
սիրահարներու պէս, — ինչո՞ւ այսպէս ես առանձին:

Սկաւառակը լուսնին, տժգոյն ու նիհար, ինչո՞ւ
այսպէս լոյս արցունքի ու սուգի մէջ...

*
* *

Փողոցն ամայի կը հեռանայ, կ'ըլլայ նայուած քդ ահա-
բեկ, կը շուարիս, կը խենդենամ, կը խենդենամ...

Մ Ա Վ Մ Ն Ի

«Առաւօտուն բարի լուս»

*

*

Ճերմակ հարսներ, գերկ գերկի, ձայն կը բռնեն
կապոյտն ի վայր...

Թռչունն անթեւ տեսէք ինչպէ՛ս կը թռչի:

Պարապէն վար կ'իյնայ յոյսը թռչունին:

Ո՞վ հեղբոց լոյսն աղւորիկ զոհի պէս:

*

*

Ծաղիկները արցունք ու լոյս, — արշալոյսն ինչո՞ւ
է լացեր...

Մ Ա Տ Գ Ի Շ Ե Ր

Գիշերը լուռ սոսկալի...

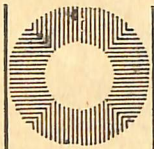
Աստղերն արցունք, լուսին-աղջիկն երկինքէն վար
է նետուեր:

Շուերն հիւանդ, խուլ ու տկար, դուրս են ե-
լեր տուներէն, ու փողոցէն կ'անցնի գիշերն անուայ:

*
* *

Քովի տունէն տարին սիրտ մը, դրին գիրկը մոխիրին :
Անոր գեղեցիկ դէմքը, մոմի լոյսին պէս, տարին մու-
րով սրբեցին, ու պատանքն անոր շինեց էին նոր
հարսնութեան քողերէն...

ԳԼԸ ԳԼՄՄՈՒԹԻԻՄ

ԻՍՐԱՅԷԼ, ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆԻ

—Մի՛տ դրէք, մի՛տ դրէք :

Ձեզի հանգիստ ու երջանկութիւն այս զով ան-
կիւններուն մէջ, Բողոքուեցէ՛ք ու ըմպեցէ՛ք լուսութենէն,
որ կը կաթի ծով ծով ծառերէն ու չորս ծագերէն
առաւօտուն:

Հոգիս, վայրի ու պիրկ, կակուղցե՛ր, քաղցրացեր
է արդէն, գինով պտուղի մը նման՝ որ կը կախուի
իր ծանրէն:

Ձեզի բերեմ խունկ ու անուշ բաները հին պարտէզներու: Քաղցր են ու ոսկերչնոցայ իմ նուէրներս...:

Լուսնի խոշոր կտոր մը, մո՛ւթ մո՛ւթ թաւուտ մը, ու անոր տակ հովանոցի մը ներքեւ, ես ու սիրունիս:

Առանց սպասելու որ ան պատմէ իր խոստացած հէքեաթը, համբուրեցի՝ խենդի պէս...

— Ի՞նչ կ'ընես...

— Կը համբուրեմ...

— Ինչո՞ւ...

— Դուն իմ աղջիկս, իմ աստուածս, իմ հաւատքս...

— Ինե՛նդ:

— Ես քու աղուոր մանչուկդ...

— . . .

Առանց սպասելու որ ան պատմէ իր հէքեաթը, լուսնի խոշոր պատառի մը տակ, եի՛շտ շրթունքէն համբուրեցի զանիկա...

Տ Ե Ն Գ Ի Ա Մ

Հանգի՛ստ ջուրերուս, ալիքներուս ու փրփուրներուս...

Օրը նուազկոտ՝ ու հեռուն անհունին գոգն ինկած...

Շփոթ ձայներ, ալեծուփ, զայրագին, փշուր փշուր՝ ժայռին վրայ: Ու ձայներու հետ իմ հոգիս՝ ձանձրացած մութ ու լոյս բաներէն, հին ու լալագին նօթերէ:

Դիւահար ու յիմար, հովն ուզերէ տանիլ հարսնուկ տերեւներ: Լացեր են, ու հիմա յոգնած, կը մըրափեն անհանդարտ, սիրտերնին փակ՝ լոյսին դէմ: Անոնց երակներէն, շունջը, կեանքը որ կը հոսի...

Տուներ, գիշերուան մէջ փոսուռայ, ու ծառերն անանձնական, առուակին գոգն են ինկեր...

* * *

Սիրտս անդուռ, արիւնը տա՛ք, ես վիրաւոր հիշդ սիրտէս:

Ու խռովքը մեծ առեղծուածային պատկերին զոր կ'ուզեմ լուծել մութ հանելուկի մը նման:

Հոգիիս մէջ բռունցքներ, վրէժ, աղաղակներ ցասումի...

Ա՛, գէթ այս գիշեր՝

Հանգիստ տուէք ջիղերուս...

ԻՄ ԱՂՈՒՈՐ...

Իմ սիրածին աչքերուն մէջ ծովուն կապոյտն է հալիւր...

Շուրթին վրայ, կարմիր նո՛ւռն է արիւններ:

Իր ծայնը, ալիք լոյսի ու տաքութեան, երաժշտութեան երկինք մըն է հիւր կրակով բռնկած, եւ որ նետեր ունի, ու սիրտդ դուրս կը նետէ:

Անոր ծայնը, մո՛ւթ ու անոյշ. կը բանայ վերջալոյս մը կապոյտ, գորշ ու հիւանդ այգին մէջ...

* * *

Իմ սիրածը, ոսկեմատեան իմ շքեղ...

Անոր տողերուն վրայ գրուած է պատմութիւնը պարզ ու գրաւիչ սիրոյ մը, որուն հերոսն ու արիւնը կը բալին մանկութեան մը հին ու հասուն օրերէն...

*
*
*

Իմ, մանկութիւնը, իմ պատանեկութիւնը, ու
հիմա երիտասարդ՝
Գունդ ու կլոր մանչուկ մը,
Մի՛շտ ես,
Ունիմ իմ սիրածը,
Աչքերուն մէջ պատառ մը երկինքի, ու շրթներուն
վրայ նուռ մը, արեան խոշոր բիծերով:

Մ Ո Ւ Ն Յ Ե

Ձ

Կը բրցնե՛մ վարսերդ,
Աչքերուդ մէջ կը թափեմ հուրքը թունոտ բա-
ռերուս,
Կը բռնեմ քեզ երկու կրակ ձեռքերէդ, ու կը
տանիմ լուսնին տակ,
Յետոյ ատելութեամբ մը որ երակներուս խը-
ռովքն է:
Կը ցնցեմ քեզ խոստումնադուրժ սիրուհիի մը
նմանէ
Կ'ըսեմ քեզի մահասարսուռ քառեակներ,

Անունդ կուտամ անցնող դարձող մարդերուն,
Ապա կը կանչեմ բոլորը որ հիանան աչքերուդ...

*
**

Այսպէս, ամէնճէն տալէ վերջ, կը ստիպեմ որ
մաքուր ու անբիծ գաս ինձի,

Ու լացիդ մէջ, արցունքներուդ մէջէն բեր, կը
ծիծաղիմ, կը հեգնիմ...

Դ Ե Փ Ե Ռ Ե Կ Ե Ն

Պոչը կախ շան մը նման կը պտըտիմ:
Կը պառկիմ աղբանոցի մը անկիւնը, ձեռքերս
իբրեւ բարձ՝ գլխուս տակ, ու դէմքս տնկած երկինքին:

Բ .

Մարդ չի տեսներ շան իմաստութիւնը:
Ու չտեսաւ նաեւ իմ նայուածքիս խորունկը:
Ես կը խորհէի թէ օր մը կը հանդիպիմ բարեկամ
այցելուի մը. բայց լաւ է չսպասել՝ մարդոց վոհմա-
կէն գալիք հրաշքի մը:

Օր մը կը հասնին ու կը տեսնեն:
 Շան լակոտի մը նման կը թափառին:
 Կը յոգնիմ իմաստութենէ,
 Ու յանկարծ՝
 Գլուխս յեց՝ երկու ձեռքերուս,
 Դէմքս երկինքին,
 Կը քնանամ մինչեւ լոյս:

Մ Ն Տ Ն Ե Ն Դ

—Քար քարի վրայ չի մար...
 Ու պիտի չմնայ քար քարի վրայ: Օր մըն ալ պի-
 տի խորտակեմ քեզ, քանզի պիտի գոցես դուռները,
 ու պահուրտուքդ փորձես: Չար ես. քանզի ամէնէն
 քարի ու ամէնէն քաղցր բաները ունիս ու բարու-
 թեանդ մէջ կը պահես իմաստութիւնդ:
 Չփորձե՛ս հեռանալ: Վէրքը դիւրին կ'արիւնի,
 բայց հեշտ է անոր սպին պահպանել:

Քմայքներուդ փոխարէն ամբողջ հմայք կը գրտ-
նեմ դառնութիւններուդ մէջ: Օր մը օրանց չփոր-
ծուիս խանգարել:

Գիտեմ արդէն ուշ չէ աղուոր ապագան: Ճամբան
ամայի, որ կ'անցնի, կ'երկճղի վաղուան վրայ: Ձգէ՛
որ ուժով ու արիւնով գծեմ իմ ճամբաս:

Ի Բ Ի Կ Ո Ի Ա Ն Ի Դ Ձ

Իրերն ամէն՝ իրենց խորունկին մէջ, յոգնած ու
նուազկոտ իրիկո՞ւնը կը պահեն:

Պատիկ երակ մը ջուրի, լռութեան մէջ սողուն,
ու ծառերն ուշաթափ՝ ինկած մէկ կողմի...

Ամբողջ երկինքը, կարկեհանէ գամերով բանուած,
կ'իյնայ հարուստ պատմութեանի մը նման:

Միջոցին մէջ լռութիւնը կը բռնէ վաղուան սպա-
սումը. ձիգ, պրկուած յուզումներ, ու թաց համբոյրը
գալիք օրերուն:

*
**

Ու հովն արթուն՝ բոլորչի, պարապին մէջ շուրջ-
բոլոր:

*
* *

Մանուկի մը պէս պիտի դնէի գլուխս ուսիդ ու
քնանայի...: Պիտի ներէիք ինձի մեղքերս ու քէներս,
ու պիտի ժպտէիր արցունքով:

Ճի՛ւղ մը, ծղի՛կ մը մշտադալար դափնիի...: Պի-
տի բռնէի շրթունքներուս մէջտեղ ու բերէի աչքե-
րուդ:

Որքան շուտ պիտի հաշտուէիր անառակ տղուդ
հետ:

ՊԵՄԵՐԿԳ ԳԻՇԵՐԻՆ ՄԵՂ

Գիշերը.— Ինձի՛ եկէք, ինձի՛ եկէք...:

Ես.— Ե՛ս ալ, ե՛ս ալ:

Գիշերը.— Եկէ՛ք, եկէ՛ք...:

Անցորդը.— Ի՞նչ կ'ըլլանք:

Ուրիշ անցորդ մը.— Քրտնեցայ քալելէ: Հանգչիմ
քարի մը վրայ: (Կը նստի):

Լուսնակը.— Ի՞նչ աղուոր է գիշերը:

Ես.— Կը ծանրանայ միջոցը:

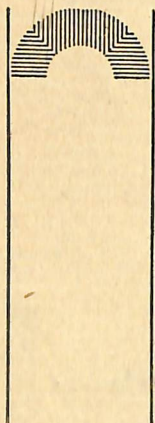

Թոյուն ւր.— Թեթե՛ւ, թեթե՛ւ, թեթե՛ւ է գի-
շերը:

Ծառեր.— (Խոնարհելով): Կը հաւատանք երկըր-
պագութեամբ:

Անցորդը.— Այս գիշեր ուշ մնացի:

Ես.— Դեռ չհասայ: Ինչպէ՞ս ձգել համբան ու
բաժնուիլ: Խառնակութիւն, խաղաղութիւն, խաչա-
հանգի՛ստ գիշերին մէջ, Ծա՛նր, ծա՛նր է գիշերը:

Կ Ի Բ Ե Կ Մ Ո Ւ Մ Ը

Նուպար Ա. Գաբեաճիճ

Հալկան, թաց ու տխուր իրիկուն:
Թռչուններ՝ լոյս զուարթ, ու տերեւներ՝ կապոյտ
ծաղիկներու պէս:
Ջանգալիկներ՝ մեղեղի, ու այնքա՛ն դաշն, որ
սէր պիտի լայ հոգիդ...:
Ծփուն խորաններ կամարին վրայ, կորսուած
պարտէզներու նման:

*
**

Ե՛ս ալ հատնիմ ծայներուդ նման...
Ե՛ս ալ ունենամ աղօթքիս համար ափ մը խուռնկ...
Քիչիկ մը կարենամ լալ,

Ու ըլլալ,
Անթարթ,
Խաղաղ՝
Խորհուրդի՛դ պէս:

Յ Ի Շ Ե Մ Ե Կ

Ալիքներ, սաղմոսերգու. աստղեր, լուսապսակ, ու
հուրիններ՝ գանկէ կանթեղներով:

Այնքան ահաւոր է գիշերը, որ նոճիներէն մին
կը ծռի դարվար, մութին գուփն ի վար...
Ու խորքը պահուրտած վիրաւոր աստուածներու
ծայնը՝ նման է խո՛ւլ որոտումի...
Լուսնէն հեղանիւթ՝ հիւանդ ու տկար լոյս մը,
պարապութեան մէջ ապրող ծառերուն ու մութ ճամ-
բաներուն վրայ...:

*
* *

Կախարդ իրիկուան հետ, հովին դէմ ցրուած
թերթիկներ: Յուշերս վայրի, կը թափին հոգիիս մութ
գիշերին մէջ: Ու երազներու ժապաւէնը կը բացուի
արցունքոտ տերեւներու ծայրէն առկախ:

Ա Ղ Օ Թ Լ

Իմ աստուածս, որ իմ մէջս ես, քու անունդ
միայն ինձի կը պահեմ: Արքայութիւնդ, որ գիտե՛մ,
ունի՛ս, թող ըլլայ սուրբ ու սամայի: Իմ կամքովս
գամ հանգչիլ ու քնանալ մահիճներուդ մէջ: Երկրի
վրայ քու կամքդ թող ըլլայ: Այրէ՛, մոխրացո՛ւր
սիրտերը:

Ամենօրեայ հացս, — սիրունիս, այսօ՛ր ալ տուր
ինձի, որպէսզի վճարեմ բոլոր պարտքերս. համբոյրը

զոր գողնալով ստացայ, ու խոշոր սէրը՝ զոր սպառ-
նալիքով գանձեցի...

Ամէն տեսակ փորձութեան տա՛ր զիս: Չեմ վախ-
նար: Պահէ սիրտս նախանձներէն ու չարերէն: Բայց
մանաւանդ հեռո՛ւ, հեռո՛ւ կեղծերէն:

*
* *

Իմ Աստուածս,
Քու անունդ միայն ինձի կը պահեմ:

Ց Ա Ն Կ

Էջ	Նիւթ
7	Առաջին երգս
9	Վաղագրաւ
11	Խաչ մը
13	Անտառին մէջ
15	Հոյս-երագ
17	Սաղունական
19	Իղձ
21	Բու
22	Մշկենի
23	Մահ գիշեր
25	Պարզ պատմութիւն
27	Հանգիստ
29	Իմ աղուոր
31	Մոլուցք
33	Թափառական
35	Մեհեանդ
37	Իրիկուան իղձ
39	Պատարագ՝ գիշերին մէջ
41	Կիրակմուտք
43	Յիշատակ
45	Աղօթք

Վ Ր Ի Պ Ա Կ

Էջ	Տող	Սխալ	Ճիշդ
Ա.	2	Վալիտէերանի	վալիտէեանի
Ա.	10	տղղեցութիւն	աղղեցութիւն
Ա.	17	համեստական	համեմատական
14	1	մ (ջ	մէջ
18	2	լոյս	լոյսի
18	3	հեղեղ	հեղեղ
18	5	բարկութենէ	բարկութենէ
23	2	լուռսոսկալի	լո՛ւռ, սոսկալի
23	5	Շուերն	շուներն
25	2	Իսրայէլեանի	իսրայէլեանին
26	2	ոսկէընծայ	ոսկէընծայ
27	10	ուզերէ	ուզեր է
27	13	շունչը	շունչը
29	10	իմ շքեղ	մը շքեղ
30	1	իմ, մանկութիւնը	իմ մանկութիւնը
31	2	բրցնե՛մ	փրցնե՛մ
31	8	խռովքն է:	խռովքն է,
31	10	նմանէ	նման,
32	6	հեզնիմ	հեզնեմ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0349564

10

36292